

Taustatietoja koskeva liite A
PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS ITÄ-SUOMEN YLIOPISTOSSA

PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS

Psykoterapeuttikoulutus on Yliopistolain (558/2009) määrittämän yliopistojen perustehtävän mukaista aikuiskoulutusta ja se järjestetään täydennyskoulutuksena. Valtionneuvosto on antanut 16. joulukuuta 2010 asetuksen (Valtionneuvoston asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen muuttamisesta 1120/2010, Liite 1), joka määrittelee psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtavan psykoterapeuttikoulutuksen järjestäjän, sisällön, koulutuksen laajuuden ja opiskelijavalinnan kriteerit. Asetus on tullut voimaan 31.12.2011 ja sitä sovelletaan kaikissa vuonna 2012 ja sen jälkeen alkavissa psykoterapeuttikoulutuksissa. Asetuksen mukaan psykoterapeutin nimikesuojatun ammattinimikkeen käyttämisen edellytyksenä on, että asianomainen henkilö on suorittanut yliopiston tai yliopiston yhdessä muun kouluttajaorganisaation kanssa järjestämän psykoterapeuttikoulutuksen. Järjestävällä yliopistolla tulee olla psykologian tai lääketieteellisen alan koulutusvastuu. Yliopisto ottaa opiskelijat psykoterapeuttikoulutukseen. Psykoterapeutin nimikesuojatun ammattinimikkeen käyttöoikeuden myöntää suoritettua koulutuksen jälkeen Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto (Valvira).

HALLINTO JA TEHTÄVIEN JAKO

Itä-Suomen yliopistossa psykoterapeuttikoulutuksista vastaavat filosofinen tiedekunta ja terveystieteiden tiedekunta. Koulutus- ja kehittämispalvelu Aducate vastaa koulutusten käytännön toteutuksesta. Akateeminen rehtori on asettanut Psykoterapeuttikoulutuksen johtoryhmän.

KOULUTTAJIEN PÄTEVYYS

Psykoterapeuttikoulutuksen kouluttajan, työnohjaajan ja kouluttajapsykoterapeutin tulee olla Valviran rekisteröimä vaativan erityistason psykoterapeutti tai hänen tulee olla suorittanut yliopiston järjestämän psykoterapian kouluttajakoulutuksen.

KOULUTUKSEN LAAJUUS JA NÄYTÖN OSOITTAMINEN

Asetuksessa 1020/2010 määritellään koulutuksen laajuudeksi vähintään 60 op, jotka koostuvat teoriaopinnoista, työnohjauksesta, koulutuspsykoterapiasta ja opinnäytetyöstä.

OPISKELIJAVALINTA

Itä-Suomen yliopistossa järjestettävien psykoterapeuttikoulutusten opiskelijoiden peruskoulutuksen valintakelpoisuudesta säädetään asetuksen 1120/2010 2a §:ssä. Hakukelpoisuuden edellytyksenä on perustutkinto, jonka tulee olla soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, soveltuva ammattikorkeakoulututkinto tai soveltuva opistotason tutkinto. Hakuperusteena olevaan perustutkintoon tulee sisältyä tai perustutkinnon lisäksi (lisäopinnot) tulee olla suoritettuna vähintään 30 opintopisteen psykiatrian tai psykologian opinnot. Tämän lisäksi edellytyksenä on,

Taustatietoja koskeva liite A
PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS ITÄ-SUOMEN YLIOPISTOSSA

että ennen hakujan päättymistä hakijalla on vähintään kahden vuoden työkokemus mielenterveystyössä tai sitä vastaavassa tehtävässä.

Soveltuvia ylempiä korkeakoulututkintoja ovat: lääketieteen lisensiaatin tutkinto, psykologian maisterin tutkinto, yhteiskuntatieteiden tai valtiotieteen maisterin tutkinto, pääaineena kehityspsykologia tai sosiaalityö

Soveltuvia ammattikorkeakoulututkintoja ovat: sairaanhoitajan tutkinto, terveydenhoitajan tutkinto, sosionomin tutkinto

Soveltuvia opistotason tutkintoja ovat: sairaanhoitajan tutkinto (psykiatriaan erikoistunut sairaanhoitaja tai sairaanhoitaja, jonka perustutkintoon on sisällytetty psykiatrisen sairaanhoito)

Hakuperusteena voi olla ulkomainen koulutus, joka asianomaisessa maassa vastaa yllä mainittuja tutkintoja.

Erityistapauksessa hakijan perustutkinnon ja työkokemuksen perusteella myös muu ylempi korkeakoulututkinto, ammattikorkeakoulututkinto tai opistotason tutkinto voidaan katsoa hakuperusteeksi soveltuvaksi perustutkinnoksi.

LISÄOPINNOT

Lisäopintoja (aikaisemmin myös nimikkeellä Psykoterapeuttiset valmiudet 30 op) ovat järjestäneet monet eri tahot, mm. ammattikorkeakoulu, yliopistojen täydennyskoulutuskeskukset ja psykoterapeuttikoulutusyhteisöt. Lisäksi koulutusyhteisöt ovat saattaneet hyväksyä ko. opintoja korvaavina opintoina myös erillisistä kursseista ja soveltuvista opintokokonaisuuksista koostuvia yksilöllisesti kerättyjä suorituksia. Nämä opinnot voidaan hyväksyä psykoterapeuttikoulutuksen lisäopinnoiksi, mikäli ne sisältävät jäljempänä esitettäviä Itä-Suomen yliopiston psykoterapeuttikoulutuksen johtoryhmän hyväksymiä opintosisältöjä.

Itä-Suomen yliopiston psykoterapeuttikoulutuksen johtoryhmä edellyttää, että psykoterapeuttikoulutuksen edellyttämän lisäkoulutuksen sisältöalueita ovat:

- ihmisen psyykkinen kasvu ja kehitys
- lasten ja nuorten sekä aikuisten mielenterveys ja psykiatriset häiriöt
- lasten ja nuorten sekä aikuisten psykiatristen häiriöiden tutkimus, diagnostiikka ja erotusdiagnostiikka
- lasten ja nuorten sekä aikuisten psykiatristen häiriöiden hoidon ja kuntoutuksen menetelmät
- mielenterveystyötä koskeva lainsäädäntö sekä mielenterveystyön ja psykiatrisen hoidon palvelujärjestelmä
- psykoterapian erityiset ja yleiset vaikuttavat tekijät
- mikä on ja mikä ei ole psykoterapiaa

Taustatietoja koskeva liite A
PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS ITÄ-SUOMEN YLIOPISTOSSA

- mitä ominaisuuksia edellytetään psykoterapeutilta
Näitä alueita tarkastellaan myös psykoterapian vaikutusmahdollisuuksien ja rajoitusten näkökulmasta.

SOVELTUVUUS

Koulutettavien soveltuvuus psykoterapeuttikoulutukseen todetaan henkilökohtaisella haastattelulla. Valinnassa hakijat laitetaan järjestykseen hakemusten ja haastattelun perusteella.

HAKIJAN TYÖKOKEMUS

Koulutukseen hakevalla tulee olla vähintään kaksi vuotta työkokemusta mielenterveystyössä tai sitä vastaavassa asiakastehtävässä ennen psykoterapeuttikoulutuksen hakuajan päättymistä. Työkokemuksen tulee olla kertynyt hakuperusteena olevan tutkinnon valmistumisen jälkeen (esimerkiksi opintojen aikaista harjoittelua tai muuta työkokemusta ei lasketa). Mielenterveys- tai sitä vastaaviksi asiakastehtäviksi lasketaan esimerkiksi: psykologinen neuvonta-, keskustelu-, ohjaus- ja terapiatyö yms. perusterveydenhuollon, psykiatrian tai päihdehuollon yksiköissä, työterveyshuollon piirissä, perhe- ja kasvatusneuvolayksiköissä ja yksityisissä sekä kolmannella sektorilla aluehallintoviraston valvomissa sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yksiköissä. Työkokemuksen tulee perustua tosiasialliseen työhön pois lukien keskeytykset esimerkiksi virkavapaan tai perhevapaan seurauksena. Työkokemus on voinut karttua pidemmällä aikavälillä, esimerkiksi neljä vuotta 50 % työtä. Työkokemuksen tulee olla dokumentoitu ja tarkistettavissa ja dokumentoinnista on ilmeittävä mahdolliset keskeytystiedot. Lisäksi koulutukseen hakevalta edellytetään mahdollisuutta tehdä psykoterapeuttista potilastyötä opintojen aikana. Psykoterapeuttisen potilastyön työnohjaus kuuluu psykoterapeuttiopintoihin eikä hakijaa voida valita koulutukseen, mikäli hänellä ei ole mahdollisuutta tehdä psykoterapeuttista potilastyötä opintojen aikana.

EDELLYTYKSET OPINTOJEN SUORITTAMISELLE

Kaikilta hakijoilta edellytetään riittävää suomen ja englannin kielen ymmärtämisen ja tuottamisen taitoa. Lisäksi hakijoilta edellytetään riittäviä tietoteknisiä valmiuksia käyttää opinnoissa käytettäviä verkko-opiskeluohjelmia, yliopiston tietokantoja, hakuohjelmia, tekstinkäsittelyohjelmia ja esitysgraafikkaohjelmia sekä ääni- ja liikkuvan kuvan tallennuslaitteita.

ESTE HAKUKELPOISUDELLE

Psykoterapeuttikoulutukseen hakeviin opiskelijoihin sovelletaan yliopistolain §43 mukaisia menettelyjä opinto-oikeuden peruuttamisesta.

OPISKELIJAKSI OTTAMISEN RAJOITUKSET

Alaikäisten turvallisuuden sekä potilas- ja asiakasturvallisuuden edistämiseksi yliopiston opiskelijaksi ottamiseen on rajoituksia, jotka koskevat mm. psykoterapeuttikoulutusta.

Taustatietoja koskeva liite A
PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS ITÄ-SUOMEN YLIOPISTOSSA

Psykoterapeuttikoulutuksessa edellytetään, että opiskelijaksi otettava on terveydentilaltaan ja toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai psykoterapeuttiseen potilastyöhön. Terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä rajoitus ei ole este opiskelijaksi ottamiselle, jos sen vaikutukset voidaan kohtuullisin toimin, esimerkiksi erityisjärjestelyin, poistaa. Rajoituksia sovelletaan vain niissä tilanteissa, joissa on selvää, ettei hakija voi terveydentilaansa tai toimintakykynsä liittyvästä syystä osallistua koulutukseen. Myös aiempi opiskeluoikeuden peruuttaminen voi olla este opiskelijaksi ottamiselle. Tämän vuoksi opiskelijaksi hakevan tulee ilmoittaa yliopistolle tällaisesta päätöksestä jo hakuvaiheessa.

OPISKELUAIKAINEN HUUMAUSAINETESTAUS JA RIKOSREKISTERIOTE

Opiskelija voidaan tietyissä hyvin rajoitetuissa tapauksissa velvoittaa esittämään todistus huumausainetestistä. Tämä tulee lähinnä kyseeseen tilanteissa, joissa testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn selvittämiseksi ja tiettyjen laissa yksityiskohtaisesti määriteltyjen lisäehtojen täytyessä.

Vuonna 2012 tai myöhemmin opiskelijaksi hyväksytyltä opiskelijalta voidaan opiskelukyvyn arviointia varten pyytää myös otetta rikosrekisteristä. Otetta voidaan pyytää vain niiltä opiskelijoilta, joiden opintoihin liittyvä psykoterapeuttinen potilastyö tai muut tehtävät edellyttävät alaikäisten parissa työskentelyä, ja sitä pyydetään ennen potilastyön tai tehtävien alkamista.